

LA MAR DE LLETRES | ASSAIG I LITERATURA

Les cent vides d'un infant infantasiat

LLUÍS VERGÉS

Maó

La proverbial fantasia de Pau Faner està més viva que mai en el seu darrer llibre "El Cant de l'alosa", el nombre 33 de la seva carrera literària. El protagonista i narrador és en Joan, un al·lot infantasiat de la Ciutadella dels anys cinquanta que ens descriu els personatges i el ambient de la seva època amb els seus ulls encantats i la seva manera molt particular de veure les coses.

La primera cosa que ens explica el petit Joan en el primer dels vint-i-cinc relats de "El cant de l'alosa" és el seu record d'una tarda de l'any 1955: "Després de dinar, vaig córrer cap a la botiga d'allà davant amb el perol de llauna del serradís a la mà. Havia de comprar un almud de serradís per fer net en terra, però em vaig invertir a una moto i qualque cosa o qualcú em va salvar la vida miraculosament".

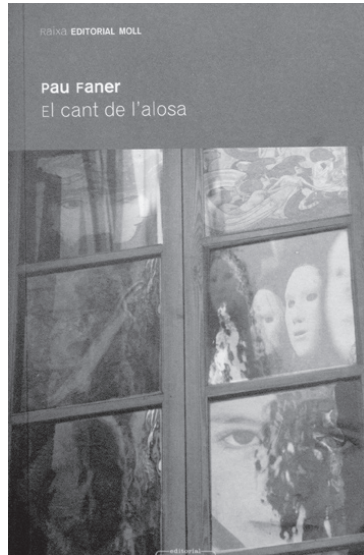
El motorista que va invertir el nostre amic no era un de qualsevol, ja que semblava una mena d'insecte amb unes ales meravelloses. Més tard sabrem que es diu Marcel i serà un dels millors amics del Joan. Amb la seva Guzzi

El narrador de "El cant de l'alosa" és un nen orat que descriu la Ciutadella dels anys 50 amb els ulls de la seva gran fantasia

el porta sovint a passejar quan no va amb alguna de les seves tres nívies: na Clara, na Marta i na Laura. Un cop en Joan li pregunta quantes al·lotes té i aquest el fa entrar a un hort on hi havia la moto i la Clara. Llavors ella es va treure una careta de guix i va ser na Marta, i na Marta es va treure un altre careta i va ser na Laura.

A "El cant de l'alosa" abunden els personatges que travessen diferents relats, com la senyoreta Olla, una botiguera vella i malcarada que es transforma en la bella Adelaida, l'amor del petit Joan. Una enyorada amb la qui parla i surt sovint tot i que la resta de la gent el veu parlant tot sol.

Unes altres persones que apareixen a diferents capítols són els concos del narrador i el pares, que treballen a una fonda on feien raules, rubiols amb picat, patates al forn, trunyelles, llagosta i així fins a cent plats. La majoria

El cant de l'alosa

AUTOR: Pau Faner
GÈNERE: Novel·la
EDITORIAL: Moll
EDICIÓ: Palma, 2009
PÀGINES: 280
PREU: 18 euros

dels clients "eren 'senyors', tot i que en realitat eren pobres viatjants, representants de roba, cristalleries, vaixelles o perfums que menjaven cigrons, 'enraonaven' el català i s'estremien davant el retrat del Generalíssim".

A més de la fantasia, uns altres trets del relats són la nostàlgia i l'humor. En Joan contempla des de la distància sense rancúnia els episodis més foscos de la seva infantesa. "Jo no era gaire feliç, en aquella època -diu-. Hi havia una monja molt estricta, al col·legi de monges, i em feia passar les vides tristes. Com que jo era un fillet vessut, sempre deia que jo seria un noningú". Llavors tota la classe es reia d'ell.

Però el petit protagonista es venjarà d'aquella monja lletja, abusadora i amb la barba prominent en una escena delirant. Després el propi Joan oblidarà els greuges de la mare Soledat.

La sordidesa d'aquells anys del franquisme es deixa entreveure en alguns moments dels relats però la visió fantàstica de la realitat del narrador fruit d'una imaginació desbordada s'imposa per damunt de tot.

Els lectors, en especial els ciutadellencs, podran reconèixer alguns personatges del llibre tot i que alguns d'ells han estat una mica recreats literàriament.

Escrit amb un gran domini del pla, el català de Menorca, "El cant de l'alosa" ofereix una faceta intimista de la literatura de Pau Faner que enceta un relat testimonial de les seves vivències, per més disfressades de fantasia que estiguin.

El mapa de la vida

AUTOR: Adolfo García Ortega
GÈNERE: Novel·la
EDITORIAL: Seix Barral
EDICIÓ: Barcelona, 2009
PÀGINES: 544
PREU: 20 euros

Amor sobre cenizas

J.C.

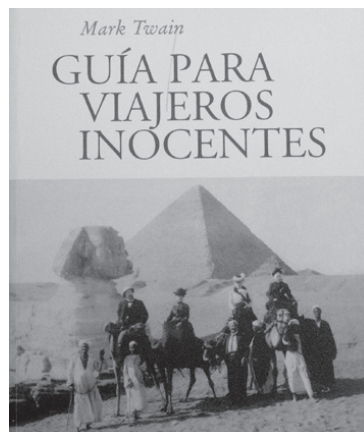
Madrid

"Hay que ser muy valiente para volver a amar cuando se ha roto el mapa de la vida". Es una frase contundente con la que la editorial Seix Barral intenta llamar la atención sobre el contenido de la novela "El mapa de la vida", de Adolfo García Ortega. Tal vez sea una frase que aparece en alguna de las más de quinientas páginas de este relato, pero si es así este lector no ha sido capaz de encontrarla. Bueno, aparte del aire más cercano al mercadeo que a la literatura, tal vez no se halla alejada de la realidad ni de la trama o de los personajes que desfilan por allí con sus afanes, frustraciones y renacidas esperanzas.

El once de marzo de 2004 la sociedad española recibió un mazazo que no se esperaba y cientos de personas vieron trastocadas sus vidas porque la muerte, las amputaciones, heridas, ansiedades y rabias se posesionaron de su ajetreado existir. ¿Podía salir algo bueno de aquellos espantosos sufrimientos? En líneas generales más sufrimiento y por mucho tiempo, pero a veces aparecen los

milagros (laicos), porque el amor -suponemos que eso no lo discute nadie- puede lograr que la esperanza y el ansia de vivir se instale en el corazón de quienes ya creían que se les había necrosado para siempre jamás.

Un argumento tan sencillo y repetido como ése puede resultar anodino o dar mucho de sí. Dependiendo de con qué esté envuelto. Si su autor no consigue insuflarle vida o belleza, quedará como una cursilada más, un relato que no va a ninguna parte. En cambio, si aparece envuelto con las palmas de una buena literatura, la aparente simplicidad queda sublimada y nos encontraremos con una muestra muy agradable de las capacidades del autor para construir literatura de la buena. Creemos que éste es el caso de "El mapa de la vida". Adolfo García Ortega (Valladolid, 1958) da un paso más en su dedicación a la novela, la que inició en 1989 con "Los episodios capitales de Osvaldo Mendoza" y que desde entonces ha continuado firme y perseverante. Lo acreditan sus muchos relatos, poemas y ensayos; pero sobre todo lo certifica esta última entrega narrativa.

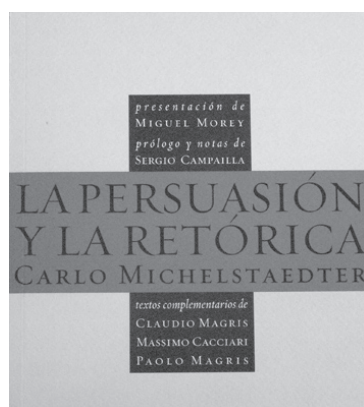

Guía para viajeros inocentes

AUTOR: Mark Twain
GÈNERE: Viajes
EDITORIAL: Ediciones del Viento
PÀGINES: 622
PREU: 29 euros

Mark Twain en Europa

Mark Twain participó en el año 1867 en un crucero por tierras de Europa, Tierra Santa y Egipto y escribió sus impresiones en diversas crónicas y en este libro, en el que luce su peculiar humor y una visión libre de prejuicios. Durante mucho tiempo los norteamericanos usaron este libro como guía de viajes.

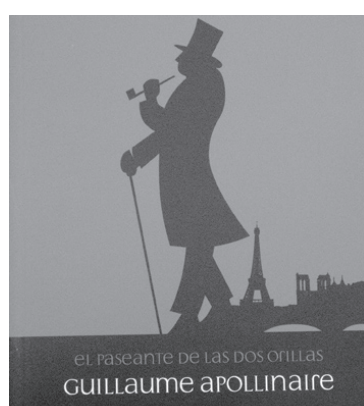

La persuasión y la retórica

AUTOR: Carlo Michelstaedter
GÈNERE: Ensayo
EDITORIAL: Sexto piso
PÀGINES: 246
PREU: 20 euros

Testamento filosófico

El 17 de octubre de 1910, un joven estudiante de filosofía de 23 años llamado Carlo Michelstaedter envía por correo a la universidad de Florencia la *tesi di laurea* que acaba de concluir. Acto seguido, toma una pistola y termina con su vida. La tesis lleva por título "La persuasión y la retórica".

El paseante de las dos orillas

AUTOR: Guillaume Apollinaire
GÈNERE: Ensayo literario
EDITORIAL: El Olivo Azul
PÀGINES: 102
PREU: 16 euros

El París de Apollinaire

Apollinaire nos propone en "El paseante de las dos orillas" un largo y asombroso paseo por el París vibrante de las vanguardias de principios del siglo XX. La obra es una continuación de la tradición francesa de la *flânerie* que, más que un "paseo", implica una actitud vital.